

Onderwerp RMN - begrotingswijziging 2025.1 en begroting 2026

Datum 6 mei 2025

Raadsvoorstel

2025-128

Afdeling openbaar domein

E-mailadres opsteller r.vanburen@nieuwegein.nl

Portefeuillehouder John van Engelen

Onderwerp

RMN – ontwerpbegrotingswijziging 2025.1 en ontwerpbegroting 2026.

Gevraagd besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegrotingswijziging 2025.1 en ontwerpbegroting 2026 van Reinigingsdienst Midden Nederland met de strekking dat de gemeenteraad van Nieuwegein:
 - a. met zorg over de gestegen kosten instemt met de ontwerpbegrotingswijziging 2025.1 en de ontwerpbegroting 2026 en deze verwerkt in haar eigen begroting;
 - b. RMN oproept om het bezuinigingstraject voort te zetten en de besparingsvoorstellen uit te werken;
 - c. uitziet naar de inverdieneffecten van de investeringen in ondergrondse containers en oproept om deze inzichtelijk te maken;
 - d. ervanuit gaat dat er in het laatste jaar van het verbetertraject 'de basis op orde' aandacht wordt besteed aan de P&C-cyclus, waarbij rekening wordt gehouden met tijdige, transparante en volledige informatie.

Inleiding

De gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst Midden Nederland (RMN) verzorgt de inzameling van het huishoudelijk afval en grondstoffen. Daarnaast verzorgt de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (AVU) de contracten van de afvoer en verwerking van het huishoudelijk afval en grondstoffen. Op 22 april 2025 heeft het Dagelijks bestuur van RMN de ontwerpbegrotingswijziging 2025.1 en de ontwerpbegroting 2026 vastgesteld. De gemeenteraden worden in de gelegenheid gebracht om een zienswijze in te dienen. De begroting van 2026 van AVU is onderdeel van de begroting van RMN en is al eerder aangeboden aan de raad.

Ontwerpbegrotingswijziging 2025.1

De belangrijkste wijzigingen in de ontwerpbegroting 2025.1 zijn:

- Wijzigingen in de dienstverlening, bijvoorbeeld het wijzigen van het Recyclingstation (Zeist) en het overnemen van het ledigen van de openbare prullenbakken (IJsselstein);
- Het bijstellen van de geprognostiseerde indexeringen van loonkosten en kostenbudgetten;
- Het bijstellen van een aantal begrotingsposten naar aanleiding van de realisatiecijfers over 2024. Dit gaat bijvoorbeeld om de verwerkingslasten van de grondstoffen van het recyclingstation;
- Het herstellen van een aantal onjuistheden, bijvoorbeeld het herstellen van een fout in de berekening van de kosten voor de inzameling van grof tuinafval.

De gehele RMN begroting zal met €19.000 stijgen. Er worden zowel mutaties naar boven als naar beneden doorgevoerd. Hierdoor zal voor een aantal gemeentes de bijdrage worden bijgesteld naar boven en voor een aantal naar beneden. Per saldo zal komen deze verschillen uit op een stijging van de begroting met €19.000. Voor Nieuwegein wordt de deelnemersbijdrage naar boven bijgesteld en stijgt met €189.000 ten opzichte van de vastgestelde begroting. De details hiervan worden gegeven in de paragraaf Financiële Aspecten.

Ontwerpbegroting 2026

Deze ontwerpbegroting 2026 kent een stijging van €2,5 miljoen in totaal ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025.1. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Een verhoging van de personele lasten door de ingeschatte cao verhoging;
- Het toenemen van de kapitaallasten door investeringen in 2025;
- Het stijgen van de verwerkingskosten. Deze hogere verwerkingskosten zijn opgenomen in de begroting van AVU. De begroting 2026 van de AVU is op 20 maart voor zienswijze aan de raad voorgelegd (Raadsvoorstel 2024-058). De begroting van de AVU is zoals gebruikelijk opgenomen in de begroting van RMN.

Door de stijging van €2,5 miljoen wordt de deelnemersbijdrage van Nieuwegein voor 2026 €722.000 hoger ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025.1. De details van deze verhoging voor Nieuwegein zijn te vinden in de paragraaf Financiële Aspecten.

Wat er aan vooraf ging

Op 22 april 2025 heeft het dagelijks bestuur de ontwerpbegrotingswijziging 2025.1 en de ontwerpbegroting 2026 vastgesteld en worden de raden in de gelegenheid gebracht om een zienswijze in te dienen. De begroting van AVU is ook onderdeel van de begroting van RMN. De begroting 2026 van AVU is op 20 maart 2025 door de raad besproken. Er is toen ingestemd met de begroting en er is vanuit Nieuwegein geen zienswijze ingediend.

Gewenst effect

De raad in de gelegenheid te stellen haar controlerende en budgetterende taak uit te voeren.

Argumenten

1.1 Ontwerp begrotingswijziging 2025.1: een stijging van €189.000 voor Nieuwegein.

De verhoging van de deelnemersbijdrage van Nieuwegein wordt grotendeels veroorzaakt door een correctie van het aantal ondergrondse containers dan waar in de oorspronkelijke begroting van uit is gegaan. Hierdoor is er sprake van hogere kosten voor onderhoud en beheer.

1.2 Ontwerpbegroting 2026: een stijging van €722.000 voor Nieuwegein.

Een aanzienlijk deel van de stijging komt uit de AVU-begroting, dit gaat om de verwerkingslasten. Het verwerken van met name restafval wordt steeds duurder door de stijgende verbrandingsbelasting en het invoeren van de CO₂-heffing. De noodzaak om goed afval te scheiden en daarmee de kosten beheersbaar te houden, is evident en de investeringen in toegankelijke en efficiënte afvalinzameling zijn noodzakelijk om deze kosten beheersbaar te houden. Door deze investeringen stijgen de kapitaallasten. Ook worden de loonkosten en kostenbudgetten geïndexeerd conform de kaderbrief 2026. Zie ook de paragraaf Financiële aspecten.

1.3 De mogelijke besparingsopties zijn nog niet uitgewerkt en nog niet verwerkt in de ontwerpbegroting 2026.

In de zienswijze van op de ontwerpbegroting 2025 heeft de gemeenteraad verzocht om voorstellen te ontwikkelen om kosten te besparen. RMN is hiermee gestart en heeft een aantal voorstellen gedaan in de kaderbrief voor 2026. Deze voorstellen zijn nog niet uitgewerkt middels een financiële doorrekening en zijn ook nog niet opgenomen in de ontwerpbegroting 2026 die nu voor ligt.

1.4 De inverdieneffecten van de investering in ondergrondse containers zijn nog niet inzichtelijk.

In de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025 heeft de gemeenteraad aangegeven uit te zien naar de verwachte inverdieneffecten van de investeringen in ondergrondse containers. De ontwerpbegroting 2026 laat deze effecten nog niet zien.

1.5 Er is verbetering mogelijk in de P&C-cyclus.

Het tijdig, transparant en volledig aanleveren van de informatie omtrent de P&C-cyclus is noodzakelijk voor de positie van Nieuwegein als deelnemer van de gemeenschappelijke regeling.

Kanttekeningen

1.1 Door het stijgen van de deelnemersbijdrage zal de afvalstoffenheffing in 2026 stijgen.

Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval is een financieel gesloten systeem. De stijging van de deelnemersbijdrage zal worden opgevangen door de afvalstoffenheffing voor 2026 te verhogen. De stijging kan (gedeeltelijk) worden opgevangen door een onttrekking uit de voorziening, waarmee de stijging van de afvalstoffenheffing kan worden gedempt.

Financiële aspecten

Ontwerpbegrotingswijziging 2025.1

De bijdrage van Nieuwegein stijgt van €8.059.000 naar €8.248.000, een verhoging van €189.000 (+2,3%). Onderstaand overzicht geeft de mutaties weer.

Mutaties naar herkomst (x € 1.000)	2025.1	mutatie	2025.0	% mutatie
Inzet personeel	2.445	34	2.411	1,4%
Inzet materieel	1.728	108	1.621	6,7%
Directe kapitaallasten	704	-23	727	-3,2%
Verwerkingslasten	2.854	-31	2.885	-1,1%
Overige directe kosten	516	101	415	24,3%
Totaal Nieuwegein	8.248	189	8.059	2,3%

De voornaamste oorzaken van de mutaties zijn:

- Het aantal ondergrondse containers is bijgesteld naar het werkelijke aantal containers. Hierdoor wordt er gerekend met een groter aantal ondergrondse containers dan in de oorspronkelijke begroting. Hierdoor is er sprake van hogere kosten voor beheer en onderhoud.
- Het overheadpercentage voor de toegerekende inzet van personeel en materieel wordt hoger. Het opslagpercentage stijgt van 24,5% naar 28,6%. Deze verhoging wordt enerzijds veroorzaakt door een stijging van de overhead kosten en anderzijds doordat er minder dekking komt uit de posten verwerkingskosten en directe kapitaallasten.
- In de oorspronkelijke begroting zijn er per abuis geen kosten geraamd voor de urenbesteding voor de inzameling van grof tuinafval.
- De kosten voor de recyclingcoaches zijn uit de overhead gehaald en worden op basis van uren toegerekend aan de gemeenten. De uren zijn over de gemeenten verdeeld naar rato van het aantal aansluitingen.

Ontwerpbegroting 2026

De bijdrage van Nieuwegein stijgt van €8.248.000 in de begroting 2025.1 naar €8.970.000 in 2026. Dit is een verhoging van €722.000 (8,7%). Onderstaand overzicht geeft de mutaties weer ten opzichte van de begroting 2025.1.

Mutaties naar herkomst (x € 1.000)	2026.0	2025.1	mutatie	% mutatie
Inzet personeel	2.618	2.445	173	7,1%
Inzet materieel	1.809	1.728	80	4,6%
Directe kapitaallasten	1.044	704	340	48,3%
Verwerkingslasten	2.973	2.854	119	4,2%
Overige directe kosten	525	516	9	1,8%
Totaal Nieuwegein	8.970	8.248	722	8,7%

De voornaamste oorzaken voor de mutaties zijn:

- De kosten van de verwerking gaan omhoog. Dit zijn de verwerkingskosten die uit de AVU begroting komen. Het verwerken van met name restafval wordt steeds duurder door de oplopende kosten van de verbrandingsbelasting en het invoeren van de CO₂-heffing vanaf 2026. Hiermee wordt het belang van goed gescheiden inzameling steeds groter.
- De kapitaallasten stijgen als gevolg van investeringen in 2025. Deze investeringen bestaan uit geplande investeringen en een aantal (vervangings) investeringen uit 2024 die zijn uitgesteld naar 2025.
- De kosten van het beheer van de inzamelmiddelen nemen toe. Dit zijn kosten van bijvoorbeeld het reinigen of verhelpen van storingen van de ondergrondse containers. Door een stijging in het aantal ondergrondse containers, stijgen deze kosten mee.
- Indexering van de loonkosten en kostenbudgetten. Voor de indexering van de loonkosten wordt er uitgegaan van 2,7% en voor de kostenbudgetten wordt er uitgegaan van 3,4%.
- Het overheadpercentage voor de toegerekende inzet van personeel en materieel wordt hoger. Het opslagpercentage stijgt van 28,6% naar 31,5%.

Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval is een financieel gesloten systeem. Op basis van de huidige ca. 32.000 huishoudens zou het effect van deze stijging van de deelnemersbijdrage op de gemiddelde afvalstoffenheffing afgerond € 23 per huishouden zijn ($\text{€ } 722.000 / 32.000 = \text{€ } 23$). Hierbij wordt dan nog geen rekening gehouden met effect van andere kosten die aan de afvalstoffenheffing worden toegerekend zoals overhead, interne personeelskosten, BTW, straatreiniging, etc.

Voor de begroting 2026 zullen we een voorstel uitwerken waarin aangegeven wordt in hoeverre het saldo van de voorziening ingezet kan worden om de stijging van de afvalstoffenheffing te dempen.

Communicatie aspecten

RMN verzoekt om de zienswijzen uiterlijk 18 juli te aan te leveren. Als de gemeenteraad instemt met dit voorstel, zal de brief in bijlage 6 worden verzonden naar RMN.

Uitvoering

N.v.t.

Bijlagen

1. Raadsbesluit ontwerpbegrotingswijziging 2025.1 en ontwerpbegroting 2026
2. Aanbiedingsbrief ontwerpbegrotingswijziging 2025.1
3. Ontwerpbegrotingswijziging 2025.1
4. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026
5. Ontwerpbegroting 2026
6. Zienswijze Nieuwegein

burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
secretaris

Marijke van Beukering-Huijbregts
burgemeester